

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : زبان فارسی تخصصی	رشته ی : ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع : ۸ صبح	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : ۱۳ / ۳ / ۱۳۸۸		
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۸۸	اداره ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

الف	زبان شناسی (۴ نمره) ۱) « صورت پایه » را در واژه ی « کوچک ترین » مشخص کنید . ۲) الگوی هم نشینی ترکیب « بلند کوه » را بنویسید . چرا به این ترکیب « ذخیره ی زبانی » می گویند؟ ۳) با توجه به شیوه ی واژگان نگاری ، اطلاعات مربوط به واژه ی زیر را بنویسید . (ذکر سه مورد کافی است) . نرگس : narges : ۱ ، ۱ - گیاهی است . ۲ - این گیاه مانند زعفران دارای پیاز است . ۴) هریک از واژه های مشخص شده ، در اثر گذر زمان ، مشمول کدام یک از وضعیت های چهارگانه شده اند؟ الف) هر کو نظری دارد با یار کمان ابرو / باید که سپر باشد ، پیش همه پیکان ها ب) علی ملطفه ای به خط امیر مسعود که ایشان ندیده بودند به بوسعید داد تا برخواند . ۵) شیوه ی ساخت واژه های زیر را بنویسید . الف) نزاجا ب) خودنویس ۶) طبق الگوی هجایی « صامت + مصوت کوتاه - + صامت + صامت » یک واژه بنویسید . ۷) در عبارت های داده شده ، از کدام نقش های زبان استفاده شده است ؟ الف) انجمن ادبی شاعران جوان در ماه آینده تشکیل می شود . ب) در ازل پرتو خُسنت ز تجلی دم زد / عشق پیدا شد و آتش به همه عالم زد . ج) به خودم می گفتم : چگونه می توان به کمک دیگران شتافت؟	۰/۲۵ ۱ ۰/۷۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۷۵
ب	نگارش (۵ نمره) ۱) قسمتی از یک فیلم ، شامل وقایعی بوده است که بین ساعت ۱۰ تا ۱۲ صبح اتفاق افتاده ، به این قسمت در اصطلاح فیلم نامه نویسی ، می گویند . ۲) عبارت زیر ، کدام نوع حرکت را در نمایش نامه ، معرفی می کند ؟ « این حرکت در روی صحنه و برای ایجاد تنوع است و دستور اجرای آن به کارگردان مربوط می شود . » ۳) هنگام نگارش یک نوشته ی ادبی ، باید در « انتخاب واژگان » به چه نکاتی توجه داشت ؟ (ذکر سه مورد کافی است) . ۴) در هر یک از عبارت های زیر ، کاربرد کدام « صورخیال » آشکار است ؟ الف) با شنیدن این خبر ، ابرو در هم کشید . ب) شکوفه ها در برابر باران بهاری تعظیم کردند . ۵) در نوشته ی زیر ، از کدام راه های ایجاد « تنوع و تحرک » استفاده شده است ؟ (سه مورد بنویسید) . « فرزند من ، دمی چند بیش نیست که تو در آغوش من خفته ای و من به نرمی سرت را بر بالین گذاشته و آرام از کنارت برخاسته ام و اکنون به تو نامه می نویسم . شاید هر که از این کار ، آگاه شود تعجب کند ؛ زیرا نامه و پیام آن گاه به کار می آید که میان دو تن فاصله ای باشد و من و تو در کنار هم هستیم . »	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۷۵ ۰/۵ ۰/۷۵
	« ادامه ی سؤالات در صفحه ی دوم »	

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : زبان فارسی تخصصی	رشته‌ی : ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع : ۸ صبح	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : ۱۳ / ۳ / ۱۳۸۸	
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۸۸		اداره‌ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

۰/۵	۶) شعر زیر را بازگردانی کنید . « خوش چمنی است عارضت خاصه که در بهار حسن / حافظ خوش کلام شد ، مرغ سخن سرای تو »	۰/۵
۰/۵	۷) در هر یک از نوشته های زیر ، کدام شیوه ی طنز پردازی به کار رفته است ؟ الف) دهنه‌ی جیش تار عنکبوت گرفته ! ب) « حیف عمر گل آقایی که صرف تعلیم این زبان بسته (شاغلام) کردیم . تلمیذ بی ارادت که شیخ اجل می فرماید ؛ عاشق بی زراست ، یکیش همین شاغلام است . »	۰/۵
۰/۵	۸) ایرج افشار « فهرست مقالات فارسی » را به چه شیوه ای تنظیم کرده است ؟ چرا این اثر ، یک « منبع فرعی » به شمار می آید ؟	۰/۲۵
۰/۲۵	۹) در کدام عبارت ، « خطای مربوط به کاربرد فعل » دیده می شود ؟ الف) یکی از دلایل توجه من به کتاب های تاریخی این است که شما با مطالعه‌ی آن لذت می برید . ب) پرستوهای مهاجر ، در این فصل به پرواز در می آیند و مسیر همیشگی خود را طی می کنند .	۰/۷۵
۰/۷۵	۱۰) هر یک از عبارت های زیر را ویرایش کنید . الف) روز شنبه بازرسین ، گزارش های مربوط به بهداشت محیط را بررسی کردند . ب) انسان نیکوکار ، راه هایی که سبب موفقیت می شود را همواره بر له دیگران به کار می گیرد .	

ج	املا و پیاموزیم (۳ نمره)	
۰/۲۵	۱) با توجه به عبارت زیر ، کدام واژه‌ی داخل کمانک ، مناسب است ؟ « همکارم به علت معالجه‌ی بیماری خود در بیمارستان ، از سمت خود (استیفا ، استعفا) داد . »	۰/۲۵
۰/۵	۲) آیا کاربرد قید « قطعاً » در عبارت زیر ، مناسب است ؟ چرا ؟ « قطعاً آنان که شعرهای زیبا می سرایند ، طبع لطیف و روحی حساس دارند . »	۰/۵
۱/۲۵	۳) با توجه به عبارات زیر ، به هر یک از سؤالات ، پاسخ دهید : « او پلکان ترقی را به سرعت پیمود و توانست برای اجتماع خود ، انسانی مفید و سازنده باشد و نام نیک از خویش به یادگار بگذارد . » الف) یک واژه بیابید که در آن « صامت میانه‌جی » به کار رفته است . ب) برای واژه‌ی « خویش » یک « هم آوا » بنویسید . ج) کدام واژه « دو تلفظی » است ؟ د) هنگام تلفظ کدام واژه ، « فرآیند واجی ابدال » رخ می دهد ؟ چرا ؟	۱/۲۵
۱	۴) املا ی کلمات <u>نادرست</u> را اصلاح کنید . « الغای حکم ، اوامر و نواهی ، سیانت ذات ، شاهد غضبان ، ابریق سفال ، خان غذاره کش ، ذمت و تعهد ، حریر طوری . »	
	« ادامه ی سؤالات در صفحه ی سوم »	

باسمہ تعالیٰ

سؤالات امتحان نهایی درس : زبان فارسی تخصصی	رشته‌ی : ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع : ۸ صبح	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : ۱۳ / ۳ / ۱۳۸۸	
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۸۸		اداره‌ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

ردیف	نمره	توضیحات
۵	دستور (۸ نمره)	
۰/۲۵	۱ « بیابان » از نظر ساختمان چگونه واژه ای است ؟	
۰/۵	۲ اجزای تشکیل دهنده ی واژه ی « آسایش » را بنویسید .	
۰/۵	۳ زمان و نوع فعل تاریخی مشخص شده در جمله ی زیر را بنویسید . « خردمندان دانستندی که نه چنان است و سری می جنبانیدندی . »	
۰/۵	۴ جمله ی « او از ورطه ی یأس و ناامیدی رست . » را گذرا کنید .	
۰/۵	۵ وابسته ی وابسته را مشخص کنید و نوع آن را بنویسید . « یک نقاش در حرفه ی خود از استعداد ذاتی بهره می گیرد و به مدد آن ، تصاویر بسیار دیدنی را ترسیم می کند . »	
۰/۵	۶ با توجه به عبارت « نه هر که به قامت مهتر به قیمت بهتر » : الف) کدام بخش حذف شده است ؟ ب) نوع حذف را بنویسید .	
۰/۵	۷ « نقش نما » را پیدا کنید و معنای آن را بنویسید . شبگیر ، امیر را بگوی : « هرگز درویش نوازی فراموش نشود . »	
۰/۵	۸ جایگاه تکیه در واژه ی « دانش نامه » در کدام هجاست ؟ دلیل آن را بنویسید .	
۰/۵	۹ با توجه به دستور تاریخی ، نوع جابه جایی اجزای جمله در عبارت زیر را بنویسید . « زنده جان بشر از حکمت و پند تو بود . »	
۰/۵	۱۰ با توجه به جمله ی « گفته آمد که به دل جویی ما می آیی . » فعل « آمد » در گذشته چه معنایی داشته و در « ساخت چه نوع فعلی » بکار رفته است ؟	
۱	۱۱ در جمله ی زیر ، نقش های تبعی را بیابید و نوع هر یک را بنویسید . « فردوسی ، حماسه سرای بزرگ ایران ، در شاهنامه به بیان آموزه های اخلاقی و انسانی پرداخته است . »	
۱	۱۲ با توجه به جمله ی « طرح یا هسته به حوادث داستان وحدت هنری می بخشد . » به سؤالات ، پاسخ دهید : الف) عبارت داخل گیومه از چند « واژه » تشکیل شده است ؟ ب) یک تکواژ « وابسته ی تصریفی » و یک تکواژ « آزاد دستوری » بیابید . ج) تعداد واج های « حوادث » را بنویسید .	
۱/۲۵	۱۳ با رسم نمودار ، اجزای اصلی جمله ی زیر را مشخص کنید . « مولوی مفاهیم والای عرفانی را از قرآن کریم فرا گرفته است . »	
۲۰	جمع نمره	« موفق و پیروز باشید »

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : زبان فارسی تخصصی	رشته‌ی : ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع : ۸ صبح
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : ۱۳ / ۳ / ۱۳۸۸	
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خردادماه سال ۱۳۸۸	اداره‌ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی Http: // aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
------	---------------	------

با تشکر از دقت نظر مصححین محترم، راهنمای زیر، جهت هماهنگی و سهولت در امر تصحیح خدمت شما ارائه می‌گردد. پاسخ‌های درست و مشابه دانش‌آموزان نمره تعلق می‌گیرد.

الف

زبان‌شناسی (۴ نمره)

- ۱- کوچک ← صورت پایه (۰/۲۵)
- ۲- الگوی هم نشینی: صفت بیانی پسین (۰/۲۵) + نقش نمای - (۰/۲۵) + اسم (۰/۲۵) چون ترکیب بالقوه‌ای است که امروز کاربرد ندارد. (۰/۲۵)
- ۳- اطلاعات املائی: (نرگس) - تلفظی (narges) - دستوری (ا) - معنایی - ذکر سه مورد کافی است هر کدام (۰/۲۵) جمعاً (۰/۷۵)
- ۴- الف) سپر: هم معنای قدیم را حفظ کرده و هم معنای جدید گرفته است. (۰/۲۵)
ب) ملطفه: کاملاً متروک شده (۰/۲۵) و یا از فهرست واژگان دوره‌ی بعد حذف شده است.
- ۵- الف) علایم اختصاری (۰/۲۵) ب) ترکیب (۰/۲۵)
- ۶- اسب، مشک، ابر یا نمونه‌های مشابه ذکر یک مورد (۰/۲۵)
- ۷- الف) ایجاد ارتباط (۰/۲۵) ب) آفرینش ادبی (۰/۲۵) ج) حدیث نفس (۰/۲۵)

ب

نگارشی (۵ نمره)

- ۱- سکانس (۰/۲۵)
- ۲- حرکت تکنیکی (۰/۲۵)
- ۳- واژگانی را انتخاب کنیم که قدرت پیام‌رسانی و تأثیر عاطفی آن‌ها بیشتر باشد. / به توانایی درک و دریافت مخاطب توجه داشته باشیم. / از انتخاب تعابیر، جمله‌ها و واژگان قالبی که بار معنایی آن‌ها فرسایش یافته است، پرهیز کنیم. / به کارگیری هر واژه‌ی بی‌هویت و بی‌اصالتی را نمی‌توان نوجویی و نوگرایی تلقی کرد. / برخی از واژگان کاربرد تاریخی دارند؛ مثل خلیدن، سگالیدن، چنبر، صعوه و از این واژگان استفاده نکنیم. / به آهنگ و موسیقی کلمات مترادف در بافت جمله توجه داشته باشیم. / در نوشته‌ی خود، از واژگان متفاوت و متنوع (خصوصاً افعال متنوع) بهره بگیریم. / واژه چون جسم و معنی هم چون روح نوشته است. هم چنان که میان جسم و روح باید تناسب وجود داشته باشد، لفظ و معنی هم باید از تناسب لازم برخوردار باشند. ذکر سه مورد کافی است و هر مورد (۰/۲۵) جمعاً (۰/۷۵)
- ۴- الف) کنایه (۰/۲۵) ب) تشخیص (۰/۲۵)
- ۵- انتخاب واژگان دقیق - ساده نویسی - صداقت و صمیمیت - عاطفه و احساس - بلند و کوتاه کردن جملات و فضا سازی. ذکر سه مورد کافی است هر مورد (۰/۲۵) جمعاً (۰/۷۵)
- ۶- عارضت خوش چمنی است (۰/۲۵) خاصه که در بهار حسن / حافظ خوش کلام، مرغ سخن سرای تو شد. (۰/۲۵)
- ۷- الف) استفاده از ضرب المثل (۰/۲۵) یا تمثیل ب) اشارات یا اقتباس از آثار ادبی (۰/۲۵)
- ۸- موضوعی (۰/۲۵) چون خود به طور مستقیم در تحقیق به کار نمی‌آید یا به وسیله‌ی آن می‌توانیم به منابع معتبر و موضوعات مورد نظر دسترسی پیدا کنیم. (۰/۲۵)
- ۹- گزینه‌ی «الف» (۰/۲۵)
- ۱۰- الف) روز شنبه بازرسان (۰/۲۵)، گزارش‌های مربوط به بهداشت را بررسی کردند.
ب) انسان نیکوکار، راه‌هایی را (۰/۲۵) که سبب موفقیت می‌شود همواره له (۰/۲۵) دیگران به کار می‌گیرد.

ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی دوم

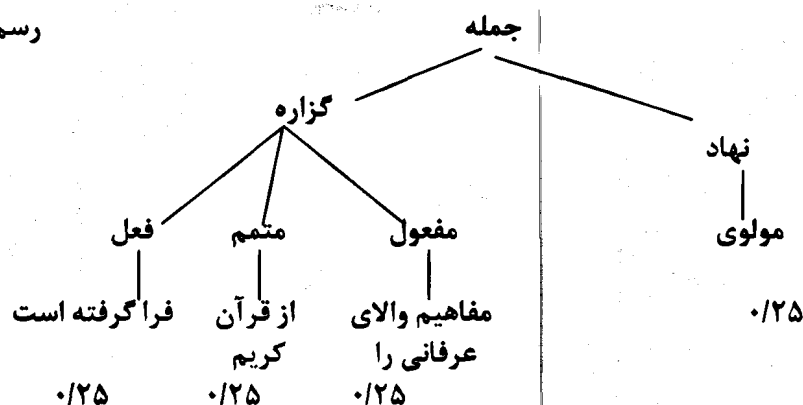
راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : زبان فارسی تخصصی	رشته ی : ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع : ۸ صبح
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : ۱۳ / ۳ / ۱۳۸۸	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خردادماه سال ۱۳۸۸	اداره ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی Http: // aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
------	---------------	------

ج	املا و پیاموزیم (۳ نمره) ۱- استعفا (۰/۲۵) ۲- بله (۰/۲۵) زیرا با استفاده از این قید می خواهیم به خواننده ی خود اطمینان دهیم که تا کسی طبع لطیف و روحی حساس نداشته باشد ، در سرودن شعر موفق نمی شود . و یا هر پاسخی نظیر این مفهوم (۰/۲۵) ۳- الف (۰/۲۵) پلکان (۰/۲۵) ب (۰/۲۵) خیش (۰/۲۵) ج (۰/۲۵) یادگار (۰/۲۵) د (۰/۲۵) اجتماع (۰/۲۵) چون هر گاه «ج» در کنار «ت» قرار بگیرد به «ش» تبدیل می شود (۰/۲۵) یا اگر در واژه ای «جت» باشد به این شکل «شت» تلفظ می شود . ۴- نواهی (۰/۲۵) ، صیانت (۰/۲۵) ، قداره کش (۰/۲۵) ، توری (۰/۲۵)	
---	--	--

د	دستور (۸ نمره) ۱- ساده (۰/۲۵) ۲- بن مضارع (۰/۲۵) + - ش (۰/۲۵) ۳- ماضی (۰/۲۵) - استمراری (۰/۲۵) ۴- او را (۰/۲۵) از ورطه ی یأس و ناامیدی رهاوند (۰/۲۵) ۵- وابسته ی وابسته ← بسیار (۰/۲۵) نوع ← قید صفت (۰/۲۵) ۶- الف (۰/۲۵) فعل اسنادی (۰/۲۵) یا فعل (۰/۲۵) حذف به قرینه ی معنوی (۰/۲۵) ۷- نقش نما ← را (۰/۲۵) - در معنی «به» (۰/۲۵) ۸- در هجای پایانی یا «مه» (۰/۲۵) چون جایگاه تکیه در اسم مشتق - مرکب ، هجای پایانی است . (۰/۲۵) یا چون در نهایت یک کلمه است . ۹- تقدیم مسند (۰/۲۵) بر نهاد (۰/۲۵) ۱۰- در معنای «شد» (۰/۲۵) در ساخت فعل مجهول (۰/۲۵) ۱۱- حماسه سرای بزرگ ایران (۰/۲۵) بدل (۰/۲۵) ، انسانی (۰/۲۵) معطوف (۰/۲۵) ۱۲- الف ۱۱ واژه (۰/۲۵) ب (۰/۲۵) تکواژ وابسته ی تصریفی : «می ، د» ذکر یک مورد (۰/۲۵) تکواژ آزاد دستوری : «نقش نمای اضافه ی - ، به ، یا» ذکر یک مورد (۰/۲۵) ج (۰/۲۵) ۷ واج (۰/۲۵) یا (ح / - / و / ا / د / - / ث)	
---	--	--

رسم صحیح نمودار (۰/۲۵)



۲۰	جمع نمره	«خسته نباشید»
----	----------	---------------